

opmærksom paa, naar de for deres Vedkommende anse det for at være tjenligt at komme ind paa denne Overenskomstens, gjensidige Indrømmelses Bei, om det saa dog ikke vilde være det Hensigtsmæssigste, først at enes om Foranstaltningerne og saa derefter om Tilveiebringelsen af Pengene. Ellers turde Resultatet let blive dette, at det, man fik, var Staten eller i alt Fald Anerkjendelsen af Staten i Principet, og det, man ikke fik, var Forsvarsforanstaltningerne.

Andræ: Jeg havde haabet ikke oftere at være tvungen til at tage Ordet i nærværende Sag. Naar jeg en enkelt Gang udtaler mig, pleier jeg at gjøre det efter modent Overlæg og at sige, hvad jeg vil sige og at sige det saaledes, at det maa forstaaes af dem, der ville forstaa det, naturligvis forudsat, at de kunne det. Jeg ønsker derfor i Reglen ikke at komme med senere Forklaringer, Kommentarer og Tilleg; men en Undtagelse skylder jeg dog at gjøre lige over for den høitærede Conseilspræsident. At den høitærede Conseilspræsident ikke kunde være særlig tilfredsstillt ved mit Foredrag, var mig jo ikke noget Overraskende; jeg var beredt paa, at Conseilspræsidenten vilde forsøge saa godt som muligt at udtale sig derimod, og jeg skulde ogsaa ganske taalmodigt og uden nogen Klage fra min Side have haaret en hel Del Bebrejdelser; men det forekommer mig dog, at den høitærede Conseilspræsident gik noget videre, end det egentlig er passende. Det forekommer mig, at der er en vis Slags Vaaben, som man ikke let bør anvende. At angribe Nogen med den Sort Udtryk, der jo have en stor Kurs i visse Kredse, at man skal ikke „irritere Sjenden“, at man „ikke vil gjøre noget for Forsvaret“, at anerkjende den aabne Udtalelse, at det overhovedet er Meningens „flet ikke at ville gjøre noget som helst for Forsvaret“, — det kan jo vel tilveiebringe en stieblikkelig Tilfredsstillelse, men det forekommer mig ikke, at det er ganske rigtigt at komme med den Art Ytringer i denne Sag og allermindst lige over for mig. Det er nu saa heldigt, at jeg jo endogsaa har faaet en Anerkjendelse. Den meget ærede Krigsminister fremhævede — jeg formoder, at det var for at gjøre mig en Fornøjelse, en Glæde —, at jeg havde været i den Stilling at gjøre noget mere for Forsvarsvæsenet end det maatte falder i Ministeriets Lod at gjøre, idet det er mig, som væsentlig har bragt den Sag i Bevægelse at sikkre Kjøbenhavn mod Angreb fra Søfiden. Ja, det er ganske rigtigt, og at jeg ogsaa som Finansminister havde en varm Interesse for, at alle de Overveielser foretoges og bleve satte igang, som vare nødvendige, for at man kunde komme til en afgjørende Opfattelse af, hvorledes Riget dengang burde forsvares, regner jeg mig til Være. Jeg tror derfor, at jeg kan lade disse Bebrejdelser ligge ganske roligt og blot gjøre opmærksom paa, hvor mindre heldige de have været

ved nærværende Leilighed. Skulde vi tale om, hvem der ikke vil forsvare Riget, da tror jeg man kunde vende Vaabnet mod dem, der ville opgive de to Kredse af Landet uden at markere selv det mistede Terrain. Jeg skal nu vende mig mere til den Side af Sagen, der ligger naturligt for min Betragtning og sandsynligvis ogsaa for den ærede Conseilspræsidents i hans Egenkab af Finansminister, og jeg skal blot med Hensyn til den første Side af Sagen tilføje, at der er Intet, jeg hellere ønsker, end i fuld Overensstemmelse med den høitærede Conseilspræsident at kunne se Klogskab og Befindighed være raadende med Hensyn til Ledelsen af vort Lands Politik og Forsvar; kun beklager jeg, at jeg undertiden ikke kan blive denne Klogskab nær, og det har jeg ifft. kunnet ved Forelæggelsen af nærværende Plan. Hvad nu angaar den finansielle Side af Sagen, udtalte den høitærede Conseilspræsident og Finansminister sin Forbauselse over, at jeg, der dog maa forudsættes at være ret godt bekendt med de finansielle Forhold, havde fundet det uoverkommeligt, at et saadant Beløb af 80—100 Millioner Kroner kunde udredes for at dække de omhandlede Udgifter. Uoverkommeligt i fysisk Forstand kunde naturligvis ikke være Meningen fra min Side; thi det veed jeg jo meget vel, at, om vi ikke havde Pengene paa forskjellig Maade realisable i vore Kasser og i vore Papirer, saa have vi Kredit, som under vore Forhold nu meget vel kunde lade sig anvende. Det var althaa ikke paa den Maade, jeg mente det var uoverkommeligt; men ganske rigtigt mente jeg, at det var uoverkommeligt, naar man tog Hensyn til en befindig og klog Finantsbestyrelse. Det var, mente den høitærede Finansminister, besynderligt ved en Sag som denne at tale om Rente. Nei, det kan jeg aldeles ikke finde. Den eneste Maade, hvorpaa man vil kunne reducere Størrelsen af Kapitaler til en aarlig Byrde, er dog at sige, hvad Kapitalen repræsenterer i aarlig Udgift. Hvis vi nu for Exempel var i det Tilfælde at maatte erhverve os de her omhandlede Goder gennem et Laan af 80—100 Millioner, saa gad jeg dog vidst, om vi ikke hvert Aar som Følge deraf maatte betale de 4—5 Millioner som Rente. I det Tilfælde altsaa, at vi ved et Laan skaffede os de 80—100 Millioner, saa tror jeg dog, det er utvivlsomt, ogsaa for den ærede Finansminister, at det, oversat paa godt Dansk, vilde være det Samme, som at vi hvert Aar kom til at betale 4—5 Millioner Kroner. Det er altsaa det, vi hvert Aar havde at gjøre, for at en saadan Foranstaltning kunde blive gennemført; vi vilde hvert Aar, ikke i noget enkelt Aar, men til evige Tider, for saa vidt som vi ikke paa en eller anden Maade skaffede Kapitalen afdraget, være situerede saaledes, at vi maatte betale denne Rente af 4—5 Millioner Kroner. Det forandrer nu ikke det alderingeste, hvis vi istedenfor at laane disse Penge gaar hen og tager vore Papirer, der ligge i Kas-